

Dannelsesmiddel; det vækker Skønhedsfandsen, ffjærper Ordensfandsen og deilige; der udvilles visse huslige Dyder ved disse Sysler, ved dette Kløtreværk. — om jeg maa kalde det saa — og denne Husflid. Derfor har jeg flaaet kvindelig Husflid sammen dermed. Jeg har nemlig tænkt mig, at den første Del af Forslaget nærmest kunde gjælde for Landets Bedkommende, hvor der er skarpe Grændser mellem Husflid og andet Arbejde, medens derimod kvindeligt Hushold har mere Anvendelse i Byerne og i Kjøbenhavn. Det er uimodsigeligt, hvad der er udtalt om Arbejderens Husholdning, nemlig at det er vigtigt, om han har en god Husholderfke eller ikke, haade ligefrem i Retning af Sparfommelighed, men ogsaa med Hensyn til den Tiltrækning, Huset har for Manden, og alle de herlige Følger deraf, iftedetfor at han gaar udenfor, og hvilket Exempel for Ungdommen og Børnene, der voxer op i et faadant Hus! Man vil naturligvis her sige mig: Hvor vil De hen? Man udvirker ikke Noget i den Retning ved Præmier; de nytte ikke; men man har dog maattet loffe Landmænd til at avle gode Heste, Rør og Evin ved Præmier. Naar Præmier intet nytte, flulde de Herrer Landmænd negte at modtage dem, men det have de ikke gjort (Stemmer: Na!). Lad mig ligesaa godt her paa dette Stade sige min Mening rent ud, og det er da den, at faalenge det gjaldt om, at de bedre stillede Klasser skal Præmierne i Kommen, glede de glat nok ned, men naar de Smaa og Fortrykte, som ikke have saa mange Talsmænd her i Saalen som denne Klasse, komme med et Krav, der er fuldt saa billigt som deres, kommer man med det lange, betænkkelige, men intetfiggende Na! Jeg er overbevist om, at naar man ikke ligefrem vil være mindre velvillig stemt for Sagen, fordi det er en mindre vel set Person, der bærer den frem, ville De indrømme mig, at alene dette, at Folkeganden med Hensyn til Huslighed og kvindelig Huslighed høifættes, stattes og værdsættes herfra, vil gjøre, at Almuen, den hele Almne, som altid ser høiere og vil høve sig høiere op, vil lade sig paavirke af Exemplets Magt. Ligesom vi have Exempler i Verdenshistorien paa, at det flette

Exempel har fordærvet visse Samfund, faaledes vil det gode Exempel, der gives ved, at det herfra udpeges, hvad der skal anses for Borgerdyd, anspore til at følge dette Exempel. Det er denne Stilling, jeg tror, vi maa indtage, og det er jo forøvrigt ogsaa kun en Uheldelighed, hvorom Spørgsmaalet dreier sig. Om Omkostningerne kan der ikke være Tale; men ligesaa vist som der kan være Tale om at udgive Summer til Husdyravlens Fremme, til Landvæsenets Fremme, til Industriens Fremme og til Søfartens Fremme, hvortil vi udgive 33,350 Rb., og hvilke Summer fortrinvis komme Samfundsklasser til gode, der ere bedre stillede end den arbejdende Klasse, ligesaa vist maa vi her kunne komme med Forslag om en Understøttelse af 34,000 Rb., det vil sige 650 Rb. mere, til Baade og Bedste for en Samfundsklasse, som udgjør de fire Femtedele af hele Folket, til Opmuntring i dens Virksomhed; dette, mine Herrer, forekommer mig dog ikke, at være noget saa Overordentligt. Jeg vil ikke røre ved det Punkt, at vi herfra have udgivet mange store Summer og Kapitaler, uden at man har faaet nogen Gavn deraf; der er givet store Summer ud, hvoraf der ikke har været sporet nogetsomhelst Udbytte. Derom er der her ikke Tale, men man vil tværtimod have, at Bedkommende skulle arbejde. Lligemaade er der foreslaaet 10,000 Rb. til Hædersløn til Dynder for lang og tro Tjeneste, og to ærede Medlemmer (Sjurd og B. Holm) ville her have indsludt: „herunder indbefattet Haandværkskvende, der længe have arbejdet under samme Mester“. Jeg skal ganske tiltræde dette Forslag, da det fuldstændig samstemmer med Tanken i mit Forslag. Naar jeg ikke har stillet mit Forslag faaledes, at det ogsaa omfattede dem, som de ærede Forslagsstillere ville have med ind under, er det, fordi man maaffe kunde synes, at det lugtede noget af de Kjøbenhavnske Værksteder, at jeg kunde have forset mig faaledes paa dem; men jeg takker de ærede Medlemmer, fordi de have bragt det frem og derved foranlediget, at det kan komme under Overveelse. Der er i de sidste Aar virket i denne Retning; der er oprettet Arbejderskoler; der er stiftet Foreninger til i denne og andre Hen-